

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

เมื่อทำการศึกษาพัฒนาการและรูปแบบการตั้งถิ่นฐานของชุมชนเก่าตำบลหลังสวน พร้อมทั้งปัญหาในพื้นที่ และแนวโน้มในอนาคตของชุมชนในบทที่ 5 ที่ผ่านมาแล้วนั้น สามารถสรุปศักยภาพ ปัญหา และแนวโน้มในอนาคตของพื้นที่ชุมชน พร้อมทั้งทำการเสนอแนะรูปแบบการตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสมต่อชุมชนได้ ดังนี้

6.1 สรุป

จากการศึกษาพัฒนาการของการตั้งถิ่นฐานในชุมชนเก่าตำบลหลังสวน สามารถสรุปได้ว่า ชุมชนแห่งนี้แต่เดิมเป็นชุมชนเล็กๆที่มีการตั้งถิ่นฐานอยู่ริมแม่น้ำหลังสวน มีบทบาทเป็นชุมชนริมน้ำที่มีกิจกรรมการค้าและการทำเกษตรกรรมเป็นหลักในการประกอบอาชีพ ต่อมาด้วยปัจจัยด้าน ธรรมชาติ คือการเกิดน้ำตื้นเขินทำให้เรือรับส่งสินค้าขนาดใหญ่ไม่สามารถเข้าสู่ชุมชนอื่นที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงได้ ดังนั้นจึงเกิดการย้ายถิ่นฐานจากชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงเหล่านั้นเข้ามาอยู่ในชุมชนเก่าตำบลหลังสวน ทำให้ชุมชนแห่งนี้เป็นชุมชนการค้าที่มีเส้นทางคมนาคมทางน้ำและทางบกควบคู่กัน ทำให้รูปแบบการตั้งถิ่นฐานที่เกิดขึ้นเป็นการตั้งถิ่นฐานตามแนวเส้นทางคมนาคม ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2459 มีการก่อสร้างเส้นทางรถไฟเข้ามาในพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานที่วางตัวตามแนวถนนที่เชื่อมสู่สถานีรถไฟ คือ ถนนลูกเสือ จนเกิดเป็นตลาดสำคัญในอดีต และมีการเปลี่ยนตำแหน่งของตลาดเรื่อยมา จนในสมัยนายพร้อม ชูแซ เป็นนายอำเภอในช่วงปี พ.ศ. 2504-2509 ได้มีการย้ายศูนย์ราชการออกนอกเมือง และปรับปรุงพื้นที่ที่ว่าการอำเภอเก่าเป็นตลาดสดเทศบาลแทนที่ การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้เป็นการกำหนดทิศทางการขยายตัวของเมืองในระยะแรก จนในปี พ.ศ. 2536 มีการขยายเขตเทศบาลเพิ่มขึ้นจาก 1.5 ตารางกิโลเมตร เป็น 10.2 ตารางกิโลเมตร ทำให้รูปแบบการตั้งถิ่นฐานในปัจจุบันเป็นแบบเกาะตัวตามแนวถนนแทนที่แม่น้ำ และมีการตัดถนนซอยหลายสายเพื่อเชื่อมระหว่างถนนหลักสองเส้น คือ ถนนหลังสวนและถนนเขาเงิน ทำให้เกิดรูปแบบการตั้งถิ่นฐานแบบใหม่ในรูปของตารางในพื้นที่ส่วนที่เป็นตลาดที่มีการตัดถนนเชื่อมกัน

รูปแบบการตั้งถิ่นฐานที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุค ก่อให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ที่ตกทอดมาถึงปัจจุบัน โดยแสดงออกในรูปของรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่ยังคงเป็นอาคารบ้านเรือนไม้เก่าแก่ที่มีคุณค่าทางด้านสถาปัตยกรรมและศิลปะที่ผสมระหว่างเชื้อชาติของคนในพื้นที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันพื้นที่อาคารบ้านเรือนเก่าที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ตั้งอยู่บนถนนหลังสวนตั้งแต่ถนนหลังสวน ซอย 3 มาถึงสะพานลวดและบริเวณสองฝั่งถนนลูกเสือ ซึ่งรูปแบบสถาปัตยกรรมอาคารเก่าแก่นี้ตั้งอยู่กลางเมือง มีบทบาทเป็นย่านเก่าในเมืองซึ่งควรค่าแก่การดูแลรักษา โดยชาวหลังสวนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ก็เล็งเห็นถึงคุณค่าของสถาปัตยกรรมที่ควรรักษาไว้

จากบทสรุปของพัฒนาการที่ส่งผลถึงรูปแบบการตั้งถิ่นฐานในปัจจุบันที่ได้กล่าวไว้ในรายละเอียดของบทที่ 4 สามารถสรุปเป็นตารางความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการการตั้งถิ่นฐานในแต่ละช่วงเวลา รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน และบทบาทของชุมชน และจากพัฒนาการของชุมชนที่มีมายาวนาน ทำให้เกิดรูปแบบการตั้งถิ่นฐานในปัจจุบัน ที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ ปัญหา และแนวโน้มในอนาคตของชุมชน โดยสามารถสรุปจาก รายละเอียดที่กล่าวถึงในบทที่ 5 ได้ดังตาราง 6.1 ต่อไปนี้

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดรูปแบบการตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสมต่อชุมชน

ในการเสนอแนะรูปแบบการตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสมสำหรับชุมชนในอนาคตนั้น จำเป็นต้องพิจารณาถึงศักยภาพ ปัญหา และแนวโน้มในอนาคตของชุมชน โดยชุมชนเก่าตำบลหลังสวนนั้นสามารถเสนอแนะรูปแบบการตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นการเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนต่อไป ดังนี้

6.2.1 ข้อเสนอแนะทางผังเมือง

6.2.1.1 การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

จากการวิเคราะห์เอกลักษณ์ ปัญหา และแนวโน้มในอนาคตของเมือง พบว่า พื้นที่ชุมชนหลังสวน มีเอกลักษณ์ด้านรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่แสดงออกให้เห็นในรูปของอาคารบ้านเรือนบริเวณริมถนนหลังสวนและถนนเขาเงิน รวมทั้งมีกิจกรรมการค้าที่เกิดขึ้นภายในชุมชนนั้นด้วย ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 5 หากแต่ผังเมืองรวมเมืองหลังสวน ฉบับที่ 338 (พ.ศ. 2540) ที่ทำการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง ไม่ได้ให้ความสำคัญถึงเอกลักษณ์ของ ชุมชนดังกล่าว โดยมีการกำหนดพื้นที่ริมถนนหลังสวนและถนนลูกเสือบริเวณอาคารเรือนแถวไม้ที่เป็นเอกลักษณ์ของเมือง ให้เป็นพื้นที่สีแดงที่เป็นพื้นที่เพื่อการพาณิชย์กรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก รวมทั้งกำหนดพื้นที่บริเวณฝั่งบางยี่ไรตั้งแต่วัดโตนดมาจนถึงสะพานลวด ให้เป็นพื้นที่ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้มีสภาพแวดล้อมที่ดี เนื่องจากไม่มีการอยู่อาศัยหนาแน่นเกินไป บ้านส่วนใหญ่จะเป็นบ้านเดี่ยวในพื้นที่สวนร่วมกับสถานที่ราชการ ศาสนสถาน และสถาบันการศึกษา ทำให้พื้นที่นี้ควรควบคุมการพัฒนาให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีเช่นเดิม

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว พบว่า ผังเมืองรวมเมืองหลังสวน ฉบับที่ 338(พ.ศ. 2540) มีการวางผังบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกับรูปแบบการตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสมของพื้นที่ชุมชน ดังนั้นจึงทำการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงผังในบางพื้นที่ ได้แก่

1) พื้นที่อาคารเรือนไม้ที่เป็นเอกลักษณ์ โดยปรับผังบริเวณถนนหลังสวนและถนนลูกเสือ ที่เป็นที่ตั้งของกลุ่มอาคารเรือนแถวไม้ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนมาแต่อดีต จากพื้นที่สีแดงให้เป็นสีน้ำตาลเพื่อการอนุรักษ์ โดยห้ามมิให้มีกิจกรรมด้านพาณิชย์กรรมหนาแน่นเกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งห้ามมิให้มีการก่อสร้าง ต่อเติม รื้อถอนอาคารก่อนได้รับการอนุญาตจากเทศบาลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ และกำหนดให้พื้นที่นี้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการพักอาศัยและการค้า โดยเป็นการค้าที่ไม่มีผลกระทบต่ออาคาร และควบคุมกิจกรรมประเภทอุตสาหกรรมภายในพื้นที่

พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์นี้ครอบคลุมพื้นที่สองฝั่งถนนหลังสวนบริเวณจุดเริ่มต้นถนนที่จุดตัดกับถนนสุข 4 จนถึงทางรถไฟ ไปถึงถนนลูกเสือตลอดเส้นทาง และมีขอบเขตในการควบคุมพื้นที่เป็นระยะ 30 เมตรจากกึ่งกลางถนนเข้าสู่ด้านในของพื้นที่

ในการควบคุมจะควบคุมในด้านการก่อสร้างอาคาร โดยการก่อสร้างอาคารแห่งใหม่ ต่อเติม หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอาคารในพื้นที่อนุรักษ์จะต้องก่อสร้างให้สอดคล้องกับรูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไม้เก่าที่เป็นเอกลักษณ์ของเมือง ซึ่งอาจใช้วัสดุที่มีลักษณะใกล้เคียงหรือทำเลียนแบบไม้แต่มีความคงทน หาได้ง่าย และราคาถูก แต่ต้องมีความสอดคล้องกับรูปแบบสถาปัตยกรรมของกลุ่มอาคารที่เป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมของพื้นที่

การควบคุมด้านความสูงของอาคารในพื้นที่อนุรักษ์ จะจำกัดความสูงของอาคารไม่เกิน 2 ชั้น หรืออยู่ในระดับสายตาเดียวกันกับกลุ่มอาคารเรือนแถวไม้เดิม เพื่อให้เกิดความกลมกลืนและความเป็นระเบียบของอาคารภายในชุมชน โดยในการควบคุมในรายละเอียดของอาคารเหล่านี้จะต้องมีมาตรการในการกำหนดเป็นข้อบังคับในพื้นที่ โดยเทศบาลสามารถออกเป็นเทศบัญญัติควบคุมอาคาร และมีหน่วยงานที่มีความรู้ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของพื้นที่เป็นหน่วยงานควบคุม และให้คำปรึกษาในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงอาคารแก่ประชาชน รวมทั้งทำหน้าที่ในการรื้อถอนอาคารที่ไม่เป็นไปตามข้อบังคับ

การกำหนดมาตรการด้านการป้องกันอัคคีภัยให้กับพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากลักษณะอาคารเก่าของชุมชนมีเนื้อไม้ที่แห้งและเก่าเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยสูง อีกทั้งอาคารยังเป็นอาคารเรือนแถวไม้ที่ตั้งอยู่ติดกันตลอดแนว ทำให้ไฟลามไปถึงอาคารรอบข้างได้ง่าย ซึ่งหากเกิดปัญหาแล้วจะสร้างความเสียหายแก่ชุมชนเป็นอย่างมาก ดังนั้นมาตรการด้านการป้องกันอัคคีภัยในพื้นที่ หน่วยงานภาครัฐจะต้องรับผิดชอบดูแลอย่างทั่วถึง รวมทั้งป้องกันการเกิดปัญหา ในส่วนของกาพิจารณาอาคารที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง เพื่อหามาตรการในการแก้ไขต่อไป ซึ่งอาจได้แก่ การปรับปรุงอาคารนั้นเพื่อกิจกรรมอื่นๆ เป็นต้น

พื้นที่บริเวณนี้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกทำลายสูง ดังนั้นในบริเวณต่อเนื่องจะต้องทำการควบคุมให้เป็นพื้นที่ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางเพื่อป้องกันความเสี่ยงของรูปแบบสถาปัตยกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ โดยมีพื้นที่ครอบคลุมถนนเขาเงินตั้งแต่จุดตัดของถนนลูกเสือกับถนนเขาเงินไปจนถึงถนนเขาเงินซอย 5

ในการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์จำเป็นต้องมีกิจกรรมที่เหมาะสมภายในพื้นที่เพื่อป้องกันการเสื่อมของศูนย์กลางชุมชน โดยกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้กับพื้นที่ย่านเก่าศูนย์กลางของเมืองนี้คือ มาตรการด้านการท่องเที่ยว โดยพัฒนาให้มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ประวัติศาสตร์ รวมทั้งเสนอกิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวที่สามารถสัมผัสกับวิถีชาวบ้าน หรือโฮมสเตย์ โดยให้พื้นที่แห่งนี้เป็นศูนย์กลางในการเดินทางไปท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง

แต่จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์คุณอำนาจ ฉายาวัดมนา¹ เจ้าของร้านชาลาเปาและกาแฟโบราณริมถนนหลังสวน สรุปได้ว่า ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในอาคารเรือนไม้เก่า ส่วนใหญ่จะมีกิจกรรมด้านการค้า โดยจะมีกิจกรรมที่ต้องตื่นแต่เช้าเพื่อเตรียมอาหารหรือสินค้าที่จะขายในตอนกลางวัน ไม่สะดวกในการที่จะมีนักท่องเที่ยวมาอยู่ร่วมในบ้านเดียวกัน อีกทั้งเนื้อที่ของบ้านเป็นห้องแถว 1 คูหา 2 ชั้น ซึ่งมีขนาดเล็ก ไม่เหมาะสมในการรับนักท่องเที่ยว และไม่มีความเป็นส่วนตัว หากแต่นโยบายของทางหน่วยงานภาครัฐ ได้ทำการสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ที่ให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการท่องเที่ยวของพื้นที่โดยรอบ ดังนั้นจึงเสนอแนะให้ควรมีการศึกษาในประเด็นนี้ต่อไป

หากแต่ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น ได้เสนอแนะให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยใช้เส้นทางจักรยานในการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่อ้างไว้ในบทที่ 3 โดยให้ชุมชนเก่าตำบลหลังสวนเป็นศูนย์กลางในการเดินทาง และเป็นที่พักจักรยาน พร้อมทั้งสามารถส่งเสริมให้คนในพื้นที่แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่ายเป็นของฝากได้อีกทางหนึ่ง อันเป็นการสร้างอาชีพให้คนในพื้นที่

นอกเหนือจากการปรับปรุงผังกำหนดพื้นที่อนุรักษ์ในผังเมืองรวมเมืองหลังสวนแล้ว ยังเพิ่มมาตรการต่างๆ ที่ควบคุมพื้นที่บริเวณรอบนอก ได้แก่

พื้นที่สีแดง คือ พื้นที่พาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่น เป็นการกำหนดเพื่อพัฒนาชุมชน และพื้นที่สีแดงนี้อยู่ติดกับพื้นที่ที่กำหนดเพื่อการอนุรักษ์ ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดกับพื้นที่จึงกำหนดให้ควบคุมความสูงของอาคารในพื้นที่รอบข้างไม่ให้เกิน 2 ชั้นเพื่อความสอดคล้องกับอาคารในพื้นที่อนุรักษ์

¹ สัมภาษณ์, อำนาจ ฉายาวัดมนา, 31 มกราคม 2547.

พื้นที่สีเขียวรอบชุมชน ได้แก่ บริเวณฝั่งตรงข้ามแม่น้ำหลังสวน ในพื้นที่ตำบลแหลมทราย ซึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเก่าตำบลหลังสวน โดยกำหนดให้คงความเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ห้ามกิจกรรมการใช้ที่ดินประเภทอื่นๆเข้ามาในพื้นที่ โดยกำหนดเป็นระยะ 200 เมตรนับจากริมฝั่งแม่น้ำหลังสวน

2. ควบคุมการพัฒนาในพื้นที่ฝั่งบางยี่ไร พื้นที่บางยี่ไรบริเวณตั้งแต่สะพานลัดไปจนถึงแม่น้ำหลังสวน เป็นพื้นที่ที่มีการอยู่อาศัยหนาแน่นน้อยและมีพื้นที่สวนอยู่ร่วมกับที่พักอาศัย ซึ่งมีรูปแบบการตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสมในด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีของชุมชน ดังนั้นในการกำหนดผังให้พื้นที่นั้นเป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นจะทำให้สิ่งแวดล้อมในการพักอาศัยเสียไป จึงเสนอแนะให้มีมาตรการควบคุมการพัฒนาในพื้นที่ โดยกำหนดให้เป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ที่จำกัดกิจกรรมอันก่อให้เกิดเป็นย่านการค้าและกิจกรรมด้านอุตสาหกรรม รวมทั้งควบคุมสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น โดยให้มีพื้นที่สีเขียวหรือพื้นที่เกษตรอยู่ร่วมกับชุมชน และควบคุมพื้นที่เกษตรฝั่งตรงข้ามแม่น้ำหลังสวนทางทิศเหนือในระยะ 200 เมตรจากฝั่งแม่น้ำให้เป็นพื้นที่ชนบทหรือพื้นที่เกษตรกรรม ห้ามมิให้มีกิจกรรมด้านอุตสาหกรรม เนื่องจากเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับพื้นที่ควบคุม ดังนั้นต้องป้องกันผลกระทบในด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้นกับพื้นที่ชุมชนได้

ในด้านการควบคุมระดับอาคาร เสนอแนะให้มีการจำกัดความสูงของอาคารที่จะทำการก่อสร้างใหม่ หรือต่อเติม ให้สูงไม่เกิน 3 ชั้น เพื่อรักษาสภาพภูมิทัศน์ในระดับสายตาของเมือง วัสดุในการก่อสร้างหรือต่อเติมจะต้องมีความสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสีที่ใช้ทาอาคารจะต้องกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ ไม่เป็นมลพิษทางสายตา

ส่วนพื้นที่อื่นๆให้เป็นไปตามที่ผังเมืองรวมกำหนดไว้ ดังนั้นผังเมืองรวมแบบใหม่ที่ได้ทำการเสนอแนะจะสามารถตอบสนองต่อเอกลักษณ์ ปัญหา และรูปแบบการตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสมกับพื้นที่ต่อไปในอนาคตได้ ดังผังต่อไปนี้

6.2.2 ข้อเสนอแนะด้านระบบการจราจร

ระบบการสัญจรภายในชุมชนเก่าตำบลหลังสวนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากมีการจัดการเดินรถที่ช่วยลดปัญหาการจราจรได้เหมาะสม แต่ยังคงมีพื้นที่บางส่วนที่มีปัญหาการจราจรติดขัด ที่เกิดจากการจอดรถกีดขวางทางจราจร และการตั้งร้านค้าแผงลอยที่รูกำแพงที่ถนนบริเวณดังกล่าวคือ ถนนชูแชะ 4 และถนนหลังสวนตอนบนที่ต่อเนื่องกับถนนชูแชะ 4 เนื่องจากบริเวณนั้นเป็นที่ตั้งของตลาดสดเทศบาลที่มีการจับจ่ายใช้สอยกันหนาแน่น เพราะเป็นตลาดสดศูนย์กลางชุมชนแห่งเดียวในพื้นที่ จึงมีการจอดรถเพื่อแวะซื้อของซึ่งกีดขวางทางจราจรอย่างมาก

ปัญหาด้านการจอดรถขวางเส้นทางการคมนาคมนั้น สามารถเสนอแนะการแก้ปัญหาได้ โดยการเพิ่มมาตรการด้านกฎหมายและการบังคับใช้ที่เข้มงวด โดยทำการลงโทษผู้ที่จอดรถกีด

ขวางเส้นทางการคมนาคม รวมทั้งมีการจัดระเบียบแฉ่งลอยที่ตั้งวางริมถนนไม่ให้รูกล้ำออกสู่พื้นที่ถนนเกิน 3 เมตรจากขอบถนน ซึ่งจะก่อให้เกิดขวางทางจราจร

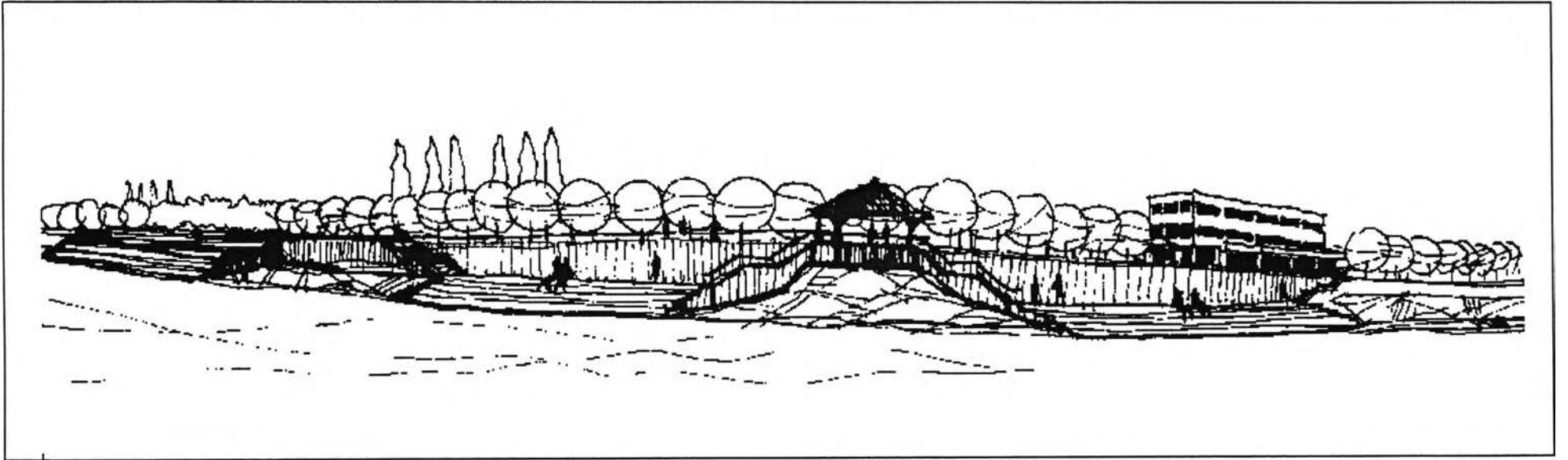
6.2.3 ข้อเสนอแนะด้านการจัดการพื้นที่ว่างของชุมชน

ในพื้นที่ชุมชนเก่าตำบลหลังสวน มีพื้นที่ว่างที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ และพื้นที่ว่างที่มีการใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าอยู่หลายแห่ง ซึ่งพื้นที่ว่างเหล่านี้สามารถนำมาปรับปรุงและจัดกิจกรรมภายในให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่คุ้มค่าการลงทุนมากขึ้น ดังนี้

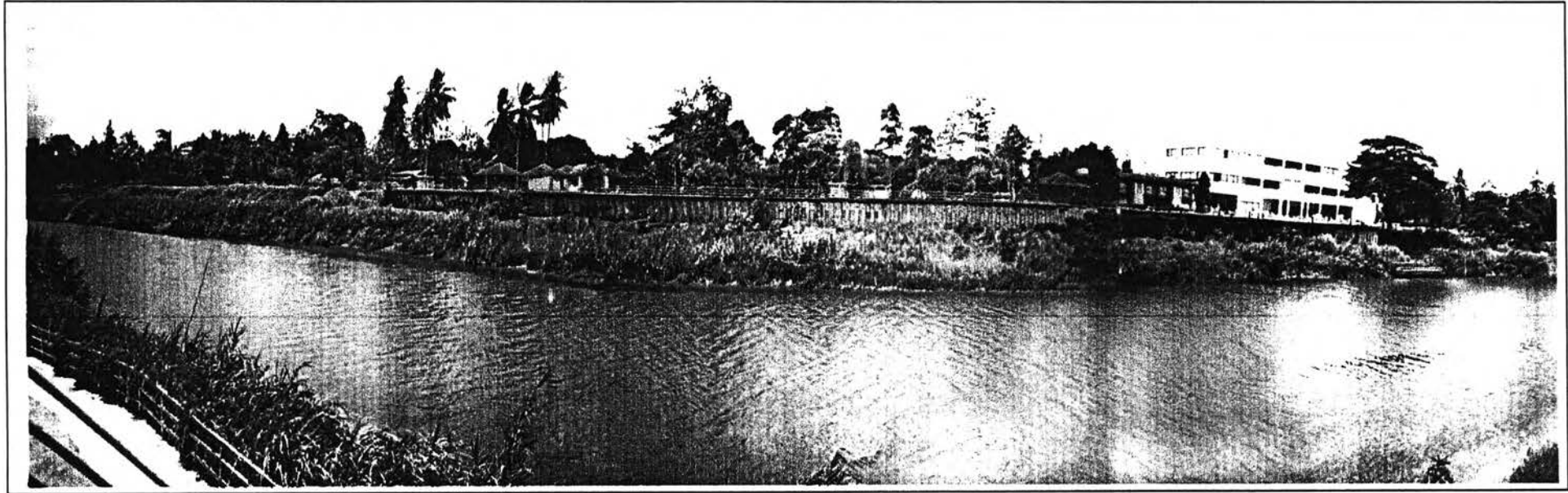
1) พื้นที่ริมแม่น้ำหลังสวนบริเวณบริเวณอัมจันทร์ริมน้ำ ตั้งอยู่ด้านหลังวัดด่านประชากร โดยพื้นที่แห่งนี้มีการก่อสร้างอัมจันทร์เป็นชั้นบันไดอยู่บนฝั่งริมแม่น้ำ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการกัดเซาะของน้ำและเพื่อเป็นที่ชมงานประเพณีแห่พระแข่งเรือ ขึ้นโขงชิงธง และประเพณีลอยกระทงของชุมชน แต่จะมีการใช้สอยในช่วงเทศกาลเท่านั้น ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรมให้พื้นที่นี้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวชุมชน เนื่องจากมีบรรยากาศที่สวยงามตามธรรมชาติ และกระแสน้ำในแม่น้ำหลังสวนบริเวณนี้เป็นช่วงที่ไหลตามแนวยาว ไม่ใช่กระแสที่ไหลแรง สามารถจัดเป็นกิจกรรมนันทนาการ เช่น มีเรือถีบ เพื่อการพักผ่อนได้ โดยพื้นที่รอบข้างจะจัดกิจกรรมประเภทร้านค้าและร้านอาหารต่างๆ ให้บริการแก่ประชาชนที่มาพักผ่อน โดยร้านค้าเหล่านี้จะเป็นร้านขนาดเล็กที่ไม่มีการก่อสร้างบุกรุกพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ และไม่มีการปล่อยของเสียลงสู่น้ำ รวมทั้งไม่มีกิจกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อมด้วย

2) สวนเทิดพระเกียรติและสนามเด็กเล่นด้านข้างสวนเทิดพระเกียรติ เป็นพื้นที่ว่างสาธารณะที่หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้จัดสร้างขึ้นเพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมีการสร้างเพื่อเป็นสวนสาธารณะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจเป็นหลัก แต่ไม่เป็นที่นิยมของประชาชน รวมทั้งสนามเด็กเล่นในพื้นที่ด้านข้างสวนเทิดพระเกียรติที่มีเครื่องเล่นหลายชนิดแต่ไม่เป็นที่นิยมเช่นกัน ทำให้มีการประโยชน์ไม่คุ้มค่า โดยสาเหตุที่สำคัญในการไม่เป็นที่นิยมของชาวชุมชน คือ ความต้องการส่วนใหญ่ของประชาชนจะนิยมพื้นที่ที่สามารถทำกิจกรรมได้หลากหลาย ดังนั้นจึงควรปรับปรุงพื้นที่ให้มีกิจกรรมนันทนาการ เช่น การออกกำลังกายโดยมีเครื่องออกกำลังกายเป็นฐานต่างๆ การเดินแอโรบิค และการรื้อกำแพงที่กั้นรอบพื้นที่อื่นทำให้เกิดความรู้สึกถูกจำกัดในการใช้ออกไป ให้พื้นที่สนามเด็กเล่นอยู่รวมเป็นพื้นที่เดียวกัน เพื่อให้มีการกระจายของกิจกรรมในทุกเพศทุกวัย เช่น พ่อแม่มาออกกำลังกาย ส่วนลูกจะเล่นเครื่องเล่นในพื้นที่เดียวกัน เป็นต้น นอกจากนั้นการรื้อกำแพงยังทำให้มองเห็นแม่น้ำหลังสวนซึ่งสามารถเป็นพื้นที่เชื่อมโยงของกิจกรรมกับพื้นที่บริเวณอัมจันทร์ริมน้ำต่อไป

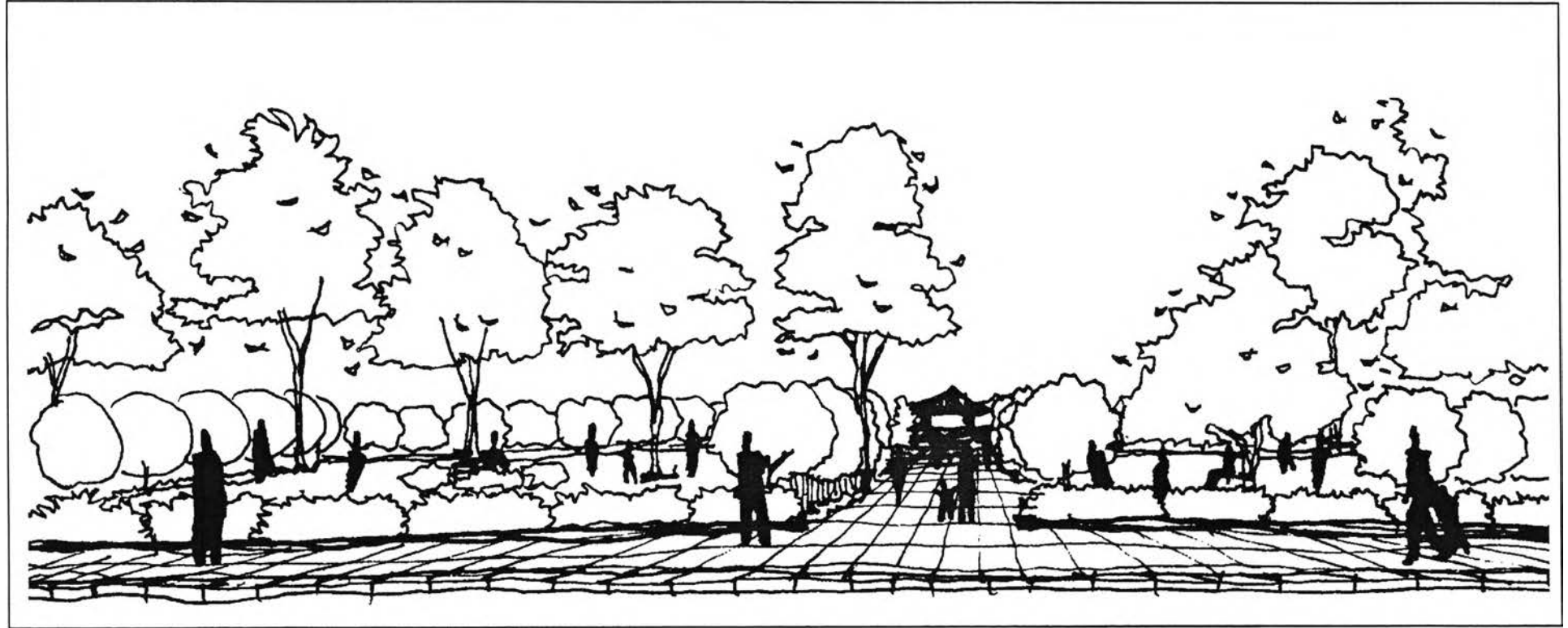
ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

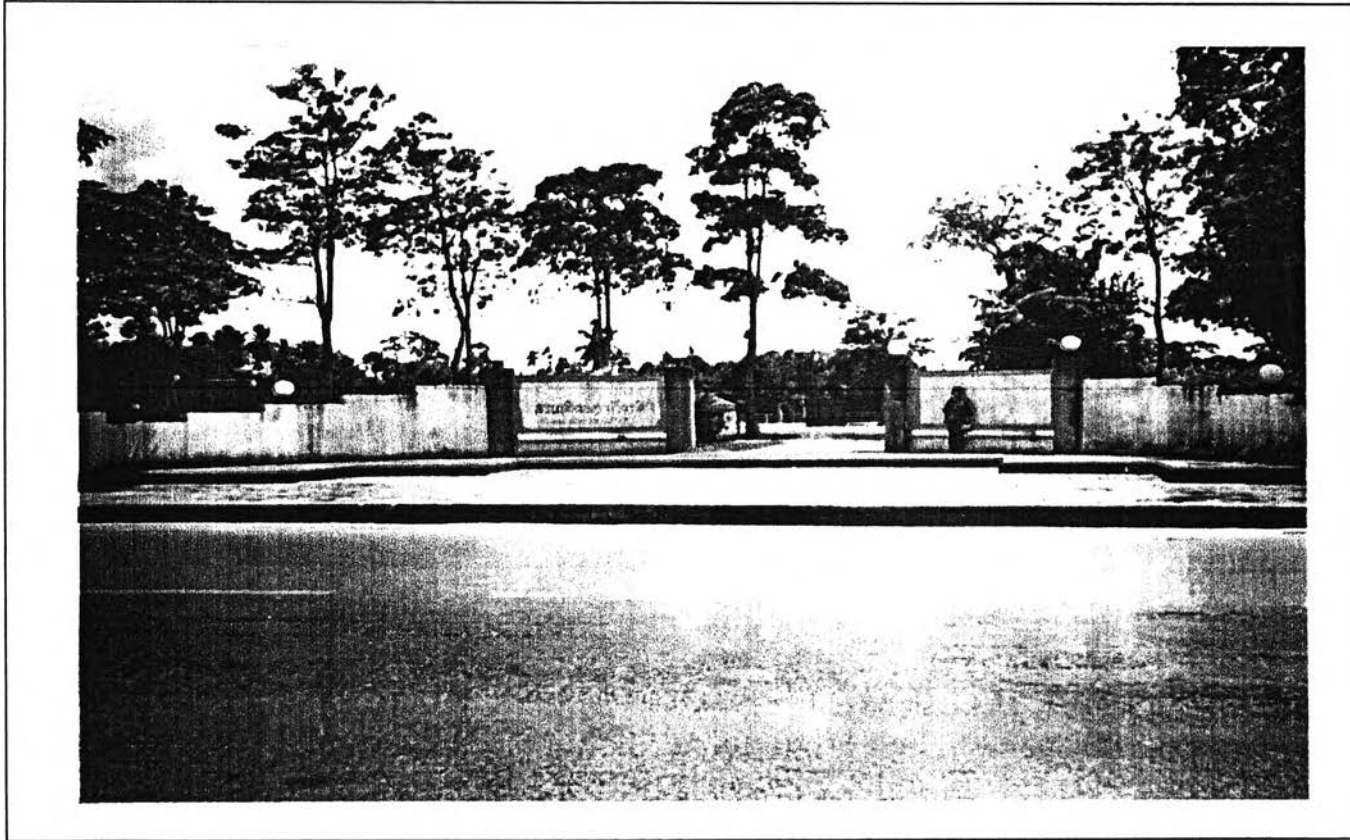
ภาพที่ 6.4 ผังออกแบบการใช้พื้นที่ริมน้ำที่เชื่อมต่อกับพื้นที่สวนเขตพระเกียรติ โดยมีศาลากลางเป็นศูนย์กลาง จากภาพจะเห็นได้ว่าปรับปรุงพื้นที่เชื่อมต่อไปถึงด้านหลังของอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหลังสวน

ภาพที่ 6.3 พื้นที่ด้านหลังสวนเทิดพระเกียรติบริเวณติดแม่น้ำหลังสวน มีการสร้างบ้านไม้ปูนกันการกัดเซาะและใช้ชมการแข่งขันเรือยาวขึ้นโขนชิงธง

ภาพที่ 6.2 ผังการปรับปรุงพื้นที่สวนเทิดพระเกียรติรัชกาลที่ 5 ให้เป็นสวนสาธารณะที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ริมน้ำหลังสวน สังกัดได้จากศาลาตรงกลาง
พื้นที่จะเป็นศูนย์กลางสวน

ภาพที่ 6.1 สวนเทิดพระเกียรติ รัชกาลที่ 5 ในปัจจุบัน ไม่เป็นที่นิยมใช้

6.2.4 ข้อเสนอแนะด้านระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ควรมีการจัดการด้านความสะอาดของพื้นที่ให้มากขึ้น เนื่องจากในหลายพื้นที่ เช่น ย่านพักอาศัยถนนเขาเงิน ยังคงมีความต้องการถังขยะที่ได้มาตรฐานเพื่อรองรับกับปริมาณขยะในพื้นที่ รวมทั้งระบบการระบายน้ำของชุมชนที่ควรทำการตรวจสอบให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำการขุดลอก คูคลองระบายน้ำในพื้นที่ชุมชน

6.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่ อาคารเรือนไม้ที่เป็นเอกลักษณ์ชุมชน โดยศึกษาถึงความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวมของเมือง พร้อมทั้งศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่โดยรอบอย่างละเอียดว่าสามารถเชื่อมโยงกับชุมชนได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ โดยวิธีการใด เป็นต้น